

Wmo participatie Meppel (eindrapport)

Norbert Broenink

Wmo participatie Meppel (eindrapport)

Amsterdam, 14 november 2011

Norbert Broenink

Met medewerking van:
Rento Zoutman

Inhoudsopgave

	Inleiding	3
Hoofdstuk 1	Samenvatting Thema 3 & 4	4
Thema 3	Meedoen	4
Thema 4	Preventie, opvang en zorg	5
Hoofdstuk 2	Aandachtspunten Wmo-beleid	7
Hoofdstuk 3	Aanbevelingen	10
	Tot slot	13
	Bijlagen	
Bijlage 1	12 september 2011 'Meedoen'	15
Bijlage 2	27 september 2011 'Meedoen'	16
Bijlage 3	10 oktober 2011 'Preventie, opvang en zorg'	17
Bijlage 4	25 oktober 'Preventie, opvang en zorg'	18

Inleiding

Gemeente Meppel organiseert bijeenkomsten over de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Tussen 10 mei en 25 oktober 2011 zijn tien workshopsessies georganiseerd, aan de hand van vier thema's¹. Aan elke sessie nemen diverse mensen deel: inwoners van Meppel, medewerkers van welzijns-, onderwijs- en zorginstellingen en ambtenaren. De sessies zijn goed verlopen. Er was veel belangstelling en de opkomst was goed.

In dit rapport staat de samenvatting van de laatste 2 thema's (6 bijeenkomsten)². De verslagen zijn in de bijlagen opgenomen. Daarnaast staan in hoofdstuk 2 aandachtspunten en in hoofdstuk 3 aanbevelingen voor het Wmo-beleid opgenomen.

Wmo

Aanleiding is het nieuwe plan Wmo 2012-2015. De opbrengsten van de bijeenkomsten worden gebruikt voor het schrijven van dit nieuwe beleid. De gemeente Meppel kiest ervoor om dit te doen via het Wmo-beleidskompas. Belangrijk daarbij is inspraak van inwoners en professionals, één van de uitgangspunten van de Wmo.

Group Decision Room

De bijeenkomsten zijn begeleid door Norbert Broenink van DSP-groep en technisch begeleid door Marcel van Helmond van Brainstormnet. De methode die gebruikt wordt heet: Group Decision Room (GDR). Groepjes van twee á drie deelnemers nemen plaats achter een computer. Op deze manier kan iedereen (anoniem) via de computer reageren op vragen. Op het scherm is zichtbaar wat andere deelnemers inbrengen en je kunt daarop reageren. Ook is er tijdens elke bijeenkomst gezamenlijk gediscussieerd over de uitkomsten.

Noot 1 Bij het laatste thema 'Preventie, opvang en zorg' is de belangstelling zo groot dat er zowel een middag als een avond sessie is georganiseerd

Noot 2 De resultaten van de eerste twee thema's (vier bijeenkomsten) staan beschreven in het tussenrapport van 8 juli 2011.

Hoofdstuk 1 Samenvatting Thema 3 & 4

In de bijeenkomsten is veel en breed geïnventariseerd. Elke thema kent twee sessies. In elke eerste sessie van een thema staan de vragen naar zorgen en dromen centraal. Dit geeft een goed overzicht van de onderwerpen die spelen bij inwoners en professionals in Meppel. Tijdens de eerste brainstormronde worden categorieën (clusters) geformuleerd. Aan de deelnemers wordt gevraagd om hun eigen antwoorden te groeperen in deze clusters. Vervolgens wordt met de deelnemers gekeken welke antwoorden per cluster gegeven zijn. Een aantal clusters wordt met de zaal besproken.

In de tweede sessie wordt dieper ingegaan op de belangrijkste geuite zorgen en dromen. Daarbij staan de vragen centraal "Wat is er voor nodig" om dat doel te behalen. Hoe? En wie heeft daarbij een rol?

Na het beantwoorden van de vragen met de GDR is er telkens plenair gekeken welke antwoorden gegeven zijn en volgt een discussie met de zaal. Tijdens de tweede sessie is hier meer tijd voor. De discussie is genotuleerd en opgenomen in het verslag van de GDR.

Omdat bij het vierde thema de belangstelling zo groot was is er voor gekozen om een middag- en avondsessie te organiseren. Tijdens deze middag- en avondsessie staan de zelfde vragen centraal.

Hieronder staan per thema kort de genoemde zorgen en dromen vermeld. Plus de vragen die gesteld zijn in de tweede sessie. In de bijlage staat per sessie een verslag van de bijeenkomst en het verslag van de GDR.

Thema 3 Meedoen

Zorgen:

- 1 Eigen regie
- 2 Gevolgen bezuinigingen
- 3 Eigen netwerk
- 4 Arbeidsparticipatie
- 5 Rol professional
- 6 Informatie en advies
- 7 Kwaliteit voorzieningen
- 8 Activiteiten
- 9 Indicatiestelling
- 10 Vervoer (taxi etc.)
- 11 Openbare ruimte

Dromen:

- 1 Efficiënter
- 2 Samenwerken
- 3 Netwerk in de buurt
- 4 Meer collectief
- 5 Eigen bijdrage
- 6 Eén loket

Tweede sessie

De gestelde vragen van de tweede sessie zijn:

- 1 In de vorige bijeenkomst kwam naar voren dat het belangrijk is dat inwoners (met een beperking) goed geïnformeerd zijn over de voorzieningen en dat ze de informatie snel kunnen vinden. Hoe bereik je dat inwoners de juiste informatie over de Wmo snel kunnen vinden?

- Wat is de rol van de gemeente en wat is de rol van andere partners?
- 2 In de vorige bijeenkomst is aangegeven dat voorzieningen efficiënter kunnen, dat er beter samengewerkt kan worden en dat netwerken in de buurt belangrijk zijn. We moeten op zoek naar andere oplossingen. Aan welke oplossingen denkt u?
- Wat is er voor nodig om deze oplossingen te bereiken?

Thema 4 Preventie, opvang en zorg

Zorgen (middagsessie):

- 1 Financiën, Bezuinigingen
- 2 (On)zichtbaarheid, signalering (hoe bereiken we de onzichtbare groep?)
- 3 Participatie doelgroep
- 4 Organisatie van de zorg
- 5 Armoede
- 6 Complexe maatschappij
- 7 Indicering (twijfels bij deskundigheid van het indicatieorgaan)

Dromen (middagsessie):

- 1 Luisteren naar de doelgroep
- 2 Iedereen wordt gezien
- 3 Aandacht voor kinderen
- 4 Hulp dichtbij
- 5 Hulp op maat
- 6 Integrale benadering
- 7 Voldoende financiën
- 8 Collectief aanbod

Zorgen (avondsessie):

- 1 Organisatie van de zorg
- 2 Financiën; bezuinigingen
- 3 (On)zichtbaarheid; signalering
- 4 Participatie doelgroep
- 5 Geen persoonlijke zorg
- 6 Armoede
- 7 Opvoeding ondersteuning
- 8 Complexe maatschappij

Dromen (avondsessie):

- 1 Hulp op maat
- 2 Luisteren naar doelgroep
- 3 Hulp dichtbij
- 4 Integrale benadering
- 5 Zinvol bestaan
- 6 Aandacht voor kinderen
- 7 Inloophuis
- 8 Politiek moet keuzes maken.

Tweede sessie

De gestelde vragen van de tweede sessie zijn:

- 1 Hulp op maat (middagsessie)
 HOE: Hoe bereiken we dat de ondersteuning goed aansluit op de behoefte van de kwetsbare inwoners?
 WIE: Wat kunnen inwoners zelf doen, wat kunnen professionals doen en wat is de taak van de gemeente?
- 2 Aandacht voor kinderen (middagsessie)
 HOE: Hoe bereik je dat kinderen van kwetsbare inwoners zo goed mogelijk blijven meedoen aan de samenleving (school, sport, vrienden)?
 WIE: Wat kunnen inwoners zelf doen, wat kunnen professionals doen en wat is de taak van de gemeente?

3 Luisteren naar doelgroep (avondsessie)

WAT: Wat is er voor nodig dat ook kwetsbaren vanuit hun eigen kracht kunnen meedoen aan de samenleving?

WIE: Wat kunnen inwoners zelf doen, wat kunnen professionals doen en wat is de taak van de gemeente?

4 Iedereen wordt gezien (avondsessie)

HOE: Hoe bereik je dat kwetsbaren worden gezien (signaleren)?

WIE: Wat kunnen inwoners zelf doen, wat kunnen professionals doen en wat is de taak van de gemeente?

Betrekken inwoners

Deelnemers zijn over het algemeen zeer tevreden over de avonden. Het gebruik van de Group Decision Room (GDR) wordt positief beoordeeld. Het geringe aantal 'inwoners' dat meepraat, is het voornaamste kritiekpunt. Enkele reacties:

Goed dat de gemeente Meppel luistert naar wensen, dromen, knelpunten uit de praktijk. Fijn dat we daar een bijdrage aan kunnen leveren; Prettig, nuttig; Zinvol, maar ontzettend veel input! Moeilijk om conclusies te trekken.

Over de GDR is ook iedereen enthousiast:

Mooi systeem om iedereen aan het woord te laten; Ik vond het wel leuk om met diverse groepen in gesprek te gaan, maar ben wel benieuwd naar de verdere uitvoering; Deze manier maakt de inbreng van alle deelnemers gelijkwaardig; Leuk en leerzaam; Alle invalshoeken worden belicht; Een prima en inspirerende manier van werken.

Hoofdstuk 2 Aandachtspunten Wmo-beleid

De bijeenkomsten zijn goed bezocht door zowel professionals als vrijwilligers van maatschappelijke organisaties die actief zijn in Meppel. Veel van deze professionals zijn ook woonachtig in de gemeente Meppel. Het aantal, dat niet direct verbonden is aan een organisatie is beperkt. De deelnemers zijn enthousiast over de bijeenkomsten en over de gehanteerde werkwijze met de Group Decision Room.

In dit hoofdstuk zijn een aantal beschouwende aandachtspunten beschreven. Deze zijn opgesteld door terug te kijken op de opbrengsten uit alle sessies.

Grote betrokkenheid

Alle bijeenkomsten kenmerken zich door een grote betrokkenheid van de deelnemers. Diverse deelnemers hebben deelgenomen aan meerdere sessies en veel tijd geïnvesteerd. Ook hebben deelnemers uitgesproken dat ze in de toekomst willen blijven meedenken bij de invulling van het nieuwe Wmo-beleid.

Nieuwe periode

Tijdens de discussies komt naar voren dat de deelnemers zich bewust zijn dat er een nieuwe periode aanbreekt. De noodzaak van bezuinigen is bekend en grotendeels geaccepteerd. De discussie gaat over de vraag, hoe je met minder geld ervoor kan zorgen dat inwoners van Meppel zo goed mogelijk kunnen (blijven) meedoen aan de samenleving? Men geeft aan dat het voorzieningen niveau op dit moment hoog is en wellicht iets omlaag kan, als de voorzieningen maar goed aansluiten op de vraag en behoefte van mensen.

Eigen kracht

Tijdens alle sessies komt de term 'eigen kracht' naar voren. Hiermee wordt bedoeld dat meer uitgegaan moet worden van de mogelijkheden van mensen zelf en dat aanvullend wordt gekeken naar voorzieningen vanuit de gemeente. Wel is er nog een interpretatieverschil over de 'ontsluiting' van deze eigen kracht. Sommige deelnemers geven professionals van zorg- en welzijnsorganisatie hierbij een belangrijke rol. Anderen geven aan dat de eigen kracht benadering een andere manier van denken is. Professionals komen pas in tweede instantie in beeld, als inwoners hiertoe een behoefte uiten.

Samenwerken lastig

Het valt deelnemers die minder bekend zijn met het Wmo-werkveld op, dat er veel organisaties actief zijn. Zowel professioneel als (semi) vrijwilligersorganisaties. Het nieuwe beleid vraagt om een steeds intensievere samenwerking.

king om informele zorg en professionele zorg op elkaar aan te laten sluiten. Dit is een belangrijk uitdaging voor de toekomst.

Wijkniveau is passend

In veel sessies wordt genoemd dat de uitvoering het beste kan plaatsvinden op wijkniveau. Het is belangrijk om aan te sluiten op de structuren die er al zijn in de wijken, zoals wijkorganisaties. De samenwerking die hiervoor nodig is ontstaat niet automatisch, veel organisaties in de zorg (bijvoorbeeld de GGD) werken niet wijkgericht. De gemeente kan een rol spelen in het verbinden van wijkgericht werken met de zorg. Ook is er soms een groot verschil in schaal: er zijn wijkorganisaties met voornamelijk vrijwilligers, maar ook grote regionale opererende organisaties actief in de wijk. De wijk is een plek waar mensen wonen, werken, een vindplaats van kwetsbaren en een plek waar ondersteuning wordt geboden. Maar het wonen in dezelfde wijk leidt niet automatisch tot onderlinge hulp (zie ook het onderzoek van Linders).

Rol gemeente: regie en faciliteren.

Bij de diverse thema's is gesproken over de rol van de gemeente. Deze wordt door deelnemers meestal omschreven als faciliterend en het voeren van regie. Zeker als de eigen kracht van inwoners centraal wordt gesteld. Daarnaast heeft de gemeente een belangrijke rol in het verstrekken van informatie en het leveren van individuele voorzieningen. Het is belangrijk dat de gemeente een duidelijke visie heeft, zodat organisaties hierop kunnen aansluiten.

Vertrouwen

Als de behoefte van inwoners centraal staat en eerst gekeken wordt naar de eigen kracht, is het belangrijk dat de gemeente vertrouwen heeft in (en uitstraalt naar) haar inwoners. Dit vraagt om een flexibele ondersteuning en soms om een andere werkwijze van professionals en gemeente. Er moet ook financiële ruimte (en vrijheid) zijn om lokale initiatieven van bewoners te ondersteunen.

Thema's werken goed

De discussie is gevoerd aan de hand van vijf thema's. Het thema mantelzorg en vrijwilligerswerk is al eerder behandeld. Het werken in thema's is positief omdat het de Wmo hanteerbaar maakt. Het sluit aan bij de beleving van de deelnemers, meer dan de prestatievelden uit de Wmo. Wel is er overlap in de thema's. Onderwerpen als samenleven, leefbaarheid en meedoen komen in verschillende thema's terug.

Doelstellingen

Als het nieuwe Wmo-beleid wordt uitgewerkt aan de hand van thema's is het goed mogelijk om per thema een hoofddoelstelling en een aantal subdoel-

stellingen te formuleren. De doelstellingen geven aan wat men wil bereiken, binnen welk tijdspanne en vormen zo het geraamte van het beleid. Het is verstandig deze zo SMART-mogelijk te formuleren. Tevens moeten de doelstellingen zo geformuleerd worden, dat via indicatoren gemeten kan worden of ze behaald zijn. Het blijft echter gaan om cijfers en de duiding ervan, dus ook om kwalitatieve informatie.

Ruimte voor organisaties

Als de gemeente kiest voor een faciliterende regierol, dan kiest het ook voor meer ruimte voor organisaties in de uitvoering. Professionals moeten snel kunnen inspelen op vragen van inwoners (maatwerk). Dit betekent dat vooraf (op het moment van subsidieaanvraag) niet alle activiteiten en vormen van ondersteuning getailleerd beschreven kunnen zijn. Een flexibele opstelling van de gemeente en regelmatig overleg met de organisaties is dan van belang.

Samenhang

Het nieuwe Wmo-beleidsplan is een kadernotitie met de hoofdlijnen van het nieuwe Wmo-beleid. Het vormt een paraplu boven diverse onderwerpen zoals: welzijnsbeleid, jeugdbeleid, seniorenbeleid, vrijwilligerswerk- en mantelzorgbeleid. Het heeft een verbinding met andere beleidsterreinen zoals het huisvestingsbeleid, sport- en lokaalgezondheidsbeleid. Samenhang binnen het gemeentebestuur op deze terreinen is belangrijk: integrale aanpak.

Burgerparticipatie

Burgers en professionals zijn gevraagd om in een vroeg stadium mee te denken over het nieuwe Wmo-beleid. De gemeente Meppel neemt deze vorm van burgerparticipatie zeer serieus. Het is belangrijk dat er in het vervoltraject ook voldoende momenten zijn waarbij burgers en professionals geraadpleegd worden. Interactie is belangrijk. De bijeenkomsten laten ook zien dat het Wmo-beleid voor sommige inwoners te abstract is. Als men meer inwoners wil betrekken kan het beste gekozen worden voor concrete onderwerpen (op het niveau van uitvoering). De discussie kan dan het beste gevoerd worden in de wijken zelf.

Hoofdstuk 3 Aanbevelingen

Op basis van bovenstaande aandachtspunten komen we tot een aantal aanbevelingen voor het op te stellen Wmo beleidsplan 2012-2015. We hebben hier enkele *voorbeelden* aan toegevoegd.

Kies voor een kadernota en een jaarlijks uitvoeringsprogramma

Het Wmo-terrein is nog volop in beweging. De contouren van de Transitie AWBZ en later Jeugdzorg zijn zichtbaar, maar de gevolgen nog niet volledig in kaart gebracht. Kortom de komende jaren verandert er nog veel. Dit vraagt om een Wmo-beleidsnotitie die tussentijds aangevuld of bijgesteld kan worden. Een kadernota met een jaarlijks uitvoeringsplan biedt deze vrijheid.

Voorbeeld: In 2012 wordt een 4-jarig Wmo-beleidsplan (kadernotitie) door de raad vast gesteld. Vervolgens jaarlijks een uitvoeringsprogramma vaststellen door het college waarin het beleid verder uitgewerkt staat. Met het vaststellen van de Wmo-beleidsplan kan het eerste uitvoeringsprogramma (2012) vastgesteld worden. Dit geeft duidelijkheid voor de Raad. Het is belangrijk jaarlijks goed te evalueren voordat het nieuwe uitvoeringsprogramma wordt opgesteld.

Werk met thema's

Het werken in thema's, in plaats van prestatievelden, sluit goed aan bij de praktijk. De gehanteerde thema's in de discussie zijn bruikbaar gebleken. Elk thema kan als het ware een hoofdstuk zijn in het beleidskader?. Vervolgens kan elk thema uitgewerkt worden in:

- Inleiding: achtergrond van het beleid per thema; de historie; betrokken organisaties; etc.
- Analyse: cijfers (landelijk en gemeente Meppel), beschrijving van belangrijke (te verwachte) ontwikkelingen.
- Wettelijke verplichtingen.
- Aanverwante beleidsterreinen, zoals het sportbeleid of lokaal gezondheidsbeleid.
- Visie: visie van de gemeente op het thema.
- Doelstellingen.
- Instrumenten om het beleid te realiseren.
- Indicatoren om het beleid te evalueren.

Gebruik (SMART-)doelstellingen

Per thema, kunnen één of twee hoofddoelstellingen beschreven worden. Vervolgens worden deze hoofddoelstellingen uitgewerkt in meer concrete (SMART-geformuleerde) subdoelstellingen. Deze vormen de kapstok van het beleid. In het uitvoeringsprogramma kan per doelstelling beschreven worden welke activiteiten nodig zijn om de doelstelling te behalen. Er kunnen indicatoren opgesteld worden om te meten of de doelstelling behaald is.

Hieronder een voorbeeld van de vier thema's uit de bijeenkomsten. Per thema zijn een aantal doelstellingen benoemd. Het opstellen van de doelstellingen vraagt om een intern proces binnen de gemeente met de betrokken beleidsambtenaren. Vervolgens moeten ze 'gecheckt' worden bij vertegenwoordigers van de inwoners en professionals om zo ook voldoende draagvlak te creëren. Naast de doelstellingen die uit de discussie komen, kunnen er ook doelstellingen beschreven worden vanuit de gemeente zelf of de wettelijke verplichtingen (zoals het verstrekken van individuele voorzieningen). Onderstaand voorbeeld is een illustratie en heeft niet de pretentie om volledig te zijn. Zowel inhoudelijk als qua taal moeten de doelstellingen aansluiten bij de lokale praktijk.

Thema 1: opvoeden en opgroeien

Hoe zorgen we ervoor dat onze kinderen, onze jeugd, het goed blijft doen?

Hoofddoelstelling:

Kinderen en jongeren kunnen in Meppel op een gezonde en veilige manier opgroeien.

Subdoelstellingen:

- Ouders, school en buurt zijn actief betrokken bij het opvoeden en opgroeien van kinderen en ontvangen de ondersteuning die daarvoor nodig is.
- Kinderen en hun gezinnen staan centraal bij het zorg(aanbod). 1 Kind 1 plan.
- Het aantal jongeren onder de 16 jaar dat alcohol gebruikt neemt af met # % in # jaar.
- Het aantal jongeren dat drugs gebruikt neemt af met # % in # jaar.
- Overgewicht van kinderen onder de 21 jaar wordt verminderd met #% in # jaar.

Thema 2: samen leven in wijk en dorp

Wat zijn de wensen als het gaat om goed samen leven in wijk of dorp?

Wat is nodig om iedere inwoner mee te laten tellen?

Alle inwoners, ongeacht beperking, kunnen actief meedoen in wijk of dorp.

Subdoelstellingen:

- Bewoners (ongeacht leeftijd, afkomst of beperking) voelen zich thuis in hun eigen buurt of dorp. De leefbaarheid in buurten en dorpen blijft minimaal gelijk de komende # jaar.
- Bij de ondersteuning en informatievoorziening staat de wijk en de aanwezige voorzieningen en organisaties centraal.

Thema 3: meedoen

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen die minder mogelijkheden hebben, door een beperking bijvoorbeeld, midden in de maatschappij staan?

Hoofddoelstelling:

Bewoners met een beperking krijgen de ondersteuning die nodig is om mee te kunnen doen aan de samenleving.

Subdoelstellingen:

- Inwoners kunnen de juiste en passende informatie over zorg en welzijnsvoorzieningen snel vinden. De tevredenheid hierover is in 20## met # gestegen tot minimaal #.
- Bij inwoners die extra ondersteuning nodig hebben (mensen een beperking, kwetsbaren) staan de eigen mogelijkheden, de eigen kracht, centraal.
- Organisaties die voorzieningen aanbieden (individueel en collectief) werken efficiënter en meer samen. De buurt, haar inwoners en de bestaande netwerken staan hierbij centraal.

Thema 4: preventie, opvang en zorg

Wat hebben onze meest kwetsbare inwoners nodig en hoe kunnen we hiervoor zorgen? Wat kunnen we hierin verbeteren; als naasten, medebewoners en gemeente.

Hoofddoelstelling:

Kwetsbare inwoners³ (en hun kinderen) krijgen snel passende ondersteuning

Subdoelstellingen:

- Inwoners in een kwetsbare situatie worden snel gesignaleerd en de ondersteuning wordt snel opgepakt.
- Bij de intake wordt de thuissituatie, eventuele kinderen en mantelzorgers betrokken.
- Professionele zorg- en welzijnondersteuning van de meest kwetsbare inwoners, is aanvullend op de mogelijkheden van inwoners zelf en hun directe omgeving.

Stel indicatoren op

Per (sub)doelstelling kunnen één of meerdere indicatoren opgesteld worden, waaruit blijkt of de doelstelling behaald is. Op het terrein van zorg- en welzijn zullen dit nooit 'harde' indicatoren zijn met een direct causaal verband. Er is altijd een maatschappelijke werkelijkheid waarin gemeten wordt. Naast meten is het daarom belangrijk om de situatie te 'beschrijven'.

Noot 3 In de beleidsnotitie definiëren wat wordt verstaan onder kwetsbare inwoners.

Voorbeeld: De doelstelling: “inwoners (gebruikers van de Wmo) kunnen snel over de juiste informatie beschikken” is moeilijk te meten. Wat is ‘snel’ en wat is ‘juist’. Onder gebruikers van de individuele voorzieningen (of het loket) kan een evaluatie uitgevoerd worden, maar daarmee bevraag je niet de niet-gebruikers. Aanvullende indicatoren kunnen zijn: gebruik website, aantal informatievragen bij organisaties, etc. Maar ook een inventarisatie ronde langs de vrijwilligers en professionals op de werkvloer kan veel informatie opleveren. Als informatie onduidelijk of moeilijk te vinden is, zullen zij dat vaak als eerste horen.

Beschrijf uitvoeringsinstrumenten

Naast de beschrijving van de visie in de thema’s heeft de Wmo ook een aantal uitvoeringsverplichtingen. De gemeente is niet alleen regisseur maar ook uitvoeringsorganisatie voor de verstrekking van de individuele voorzieningen of de informatie en adviestaat via onder andere het Wmo-loket. Dit zijn ‘instrumenten’ om het beleid (de doelstellingen) te realiseren. Deze kunnen eventueel apart van de thema’s beschreven worden. Ook andere onderwerpen kunnen in een apart hoofdstuk beschreven worden: financiën, burgerparticipatie, visie op de werkwijze (wijkgericht), etc.

Tot slot

De eerste stappen van het beleidskompas om te komen tot een nieuwe Wmo beleidsnotitie 2012 – 2015 zijn gezet. De GDR sessies hebben veel opgeleverd en een goede basis gelegd. In de volgende stap moet vanuit deze brede inventarisatie heldere en meetbare doelen geformuleerd worden. Dat laatste gaat zowel over cijfers verzamelen als over de interpretatie ervan. De ervaringen uit de praktijk en feedback van gebruikers en non-gebruikers zijn daarbij belangrijk.

De volgende stappen zijn: doelen uitwerken, concreet maken, indicatoren benoemen en implementeren in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Deze kunnen vervolgens jaarlijks geactualiseerd worden. Onderzoek is hierbij belangrijk. Meppel kan hier profiteren van de eigen onderzoeker alsmede evalueren samen met de uitvoeringsorganisaties. Een belangrijk punt in het algemeen is maatwerk, dat vraagt om verdere versteviging van ketens en netwerken en om veel meer samenwerking tussen vrijwilligers en professionals. Die omslag moet bij de meest professionele instellingen nog gemaakt worden.

Bijlagen

Bijlage 1 12 september 2011 'Meedoen'

Bijlage 2 27 september 2011 'Meedoen'

Bijlage 3 10 oktober 2011 'Preventie, opvang en zorg'

Bijlage 4 25 oktober 'Preventie, opvang en zorg'

